

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 10 / Π / 1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 23η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,
Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Χαρίλαος Χάρακας,
Λεωνίδα Νικολούζος,
Μελίνα Μουζουράκη και
Ιωάννης Κατσουλάκος

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της γυγκέντρωσης μέρους των δραστηριοτήτων του τμήματος «PARAMINS» της εταιρίας «**EXXON CHEMICAL COMPANY**» με το τμήμα «ORONITE» της εταιρίας «**CHEVRON CHEMICAL COMPANY LLC**», σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία «**CHEVRON CHEMICAL COMPANY LLC**» δια του πληρεξουσίου δικηγόρου κ. Εμμανουήλ Μαστρομανώλης.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική εισηγήτρια της Γραμματείας, κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να μην απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει τον ανταγωνισμό στην σχετική αγορά προϊόντων.

Στην συνέχεια έλαβε τον λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος της ανωτέρω εταιρίας, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις του, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, για να ζητήσει στο τέλος την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 30.7.1998 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. και η οποία συνεχίστηκε την 31.8.1998 ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.00 στην ως άνω αίθουσα 611, κατά τις οποίες, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικά, το ενδιαφερόμενο μέρος κατά τη συζήτηση της υποθέσεως καθώς και το υποβληθέν υπόμνημα,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 14.5.1998 υπεγράφη σύμβαση αγοραπωλησίας μεταξύ των εταιριών Chervon Chemical Company LLC, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης της πολιτείας Ντελαγουέαρ των Η.Π.Α. (στο εξής Chervon) και Exxon Chemical Company, τμήματος (division) της Exxon Corporation, ανωνύμου εταιρίας της πολιτείας της Νέας Υερσέης των Η.Π.Α (στο εξής Exxon), με την οποία (συμφωνία) η Exxon πωλεί και μεταβιβάζει σημαντικά στοιχεία του ενεργητικού του τμήματος (division) Paramins αυτής, το οποίο δραστηριοποιείται στον τομέα της παραγωγής βελτιωτικών ιξώδους (βελτιωτικών δείκτη ρευστότητας/viscosity index improvers), τα οποία είναι χημικά προϊόντα που ανήκουν στην ευρύτερη κατηγορία των προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων και είναι γνωστά στην αγορά ως «VI βελτιωτικά». Ειδικότερα μεταβιβάζονται σε σχέση με τα προϊόντα «VI βελτιωτικά» τύπου OCP (olefin copolymers) για εφαρμογές στροφάλου (crankcase) το εμπορικό σήμα (trademark) Paratone, διακριτικά γνωρίσματα (Brand Names) Paratone, αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και μη αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως τεχνικών πληροφοριών. Επίσης εκχωρούνται οι ισχύουσες συμβάσεις πώλησεως των ως άνω προϊόντων σε πελάτες, καθώς και οι ισχύουσες συμβάσεις επεξεργασίας (tolling) με τρίτους και οι ισχύουσες συμβάσεις συσσωρεύσεως, αποθηκεύσεως και διοχετεύσεως με τρίτους. Τέλος πωλούνται τα αποθέματα εμπορευμάτων και πρώτων υλών και παραχωρείται άδεια χρήσεως λογισμικού. Η αγοράστρια εταιρία από την πλευρά της θα καταβάλει το στην σύμβαση συμφωνηθέν τίμημα με τον τρόπο που στην σύμβαση λεπτομερώς καθορίζεται και θα αναλάβει τις υποχρεώσεις που καθίστανται απαιτητές μετά την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της συμβάσεως ως προς τα στοιχεία του ενεργητικού και τις συμβάσεις που μεταβιβάζονται. Σημειωτέον ότι το τμήμα Paramins της Exxon παράγει και προϊόντα «VI βελτιωτικά» για εφαρμογές μη στροφάλου (non crankcase), τα οποία δεν μεταβιβάζονται στην Chevron.

Η συμφωνία τελεί υπό την αναβλητική αίρεση ότι θα εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές, μεταξύ των οποίων και αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και εμπλεκόμενων Κρατών. Η συμφωνία αυτή συνήφθη, επειδή σε τελευταία ανάλυση τούτο απαιτήσαν οι αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ και της ΕΕ, στις οποίες γνωστοποιήθηκε συμφωνία ιδρύσεως κοινής θυγατρικής εταιρίας (joint venture) μεταξύ της πωλήτριας και της εταιρίας Shell, στην οποία οι δύο μητρικές εταιρίες θα συνεισφέρουν τις δραστηριότητες τους στον τομέα των προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων. Οι ως άνω αρχές έκριναν ότι μπορούν να επιτρέψουν την προαναφερθείσα κοινή θυγατρική εταιρία υπό τον όρο ότι η Exxon θα μεταβιβάσει το σημαντικότερο τμήμα των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων στον τομέα προϊόντων «VI βελτιωτικά» και συγκεκριμένα αυτές που έχουν σχέση με «VI βελτιωτικά» τύπου OCP για εφαρμογές στροφάλου, σε τρίτη επιχείρηση που δεν δραστηριοποιείται στον τομέα αυτόν και γι' αυτό επελέγη η Chevron.

Η συμφωνία αγοραπωλησίας γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της ΕΑ στις 28 Μαΐου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 4β ν. 703/77, όπως ισχύει, η δε γνωστοποίηση αυτή συμπληρώθηκε κατά ορισμένα στοιχεία με την από 4.6.1998 «συμπληρωματική γνωστοποίηση» και την από 19.6.1998 επιστολή, καθώς επίσης και με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν την 4.9.1998 (σύμβαση Chevron-Exxon για τα πρόσθετα «VI βελτιωτικά» Crankcase) και 9.9.1998

(απόφαση της Federal Trade Commision των ΗΠΑ). Καταβληθέντος δε του νομίμου παραβόλου, παραδεκτός εισάγεται η υπόθεση προς κρίση ενώπιον της Ε.Α.

Η αγοράστρια εταιρία Chevron ανήκει στον όμιλο επιχειρήσεων Chevron, ο οποίος είναι παραγωγός και προμηθευτής προϊόντων πετρελαίου και χημικών προϊόντων, τα κυριότερα των οποίων είναι αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο, κατεργασμένα προϊόντα πετρελαίου (βενζίνη και ντήζελ) για αυτοκίνητα και αεροπλάνα και τέλος ποικιλία «προσθέτων», τα οποία αναμιγνύονται με καύσιμα και λιπαντικά για να αυξήσουν την αποδοτικότητα των τελευταίων. Το τμήμα Oronite της Chevron παράγει «πρόσθετα», πλην όμως ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχει ασχοληθεί με την παραγωγή ή εμπορία VI βελτιωτικών. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου Chevron για το 1997 ήταν 41,95 δισ. δολάρια ΗΠΑ, δηλ. περίπου 37,140 δισ. ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην Ελλάδα για το 1997 ανήλθε σε 4 εκατ. δολάρια ΗΠΑ ήτοι σε περίπου 3,6 εκατ. ECU.

Ο όμιλος Exxon δραστηριοποιείται στον τομέα χημικών προϊόντων, στον οποίο αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους παραγωγούς και προμηθευτές παγκοσμίως, το δε μεταβιβαζόμενο τμήμα του Paramins είχε κατά το έτος 1997 παγκόσμιο κύκλο εργασιών 213.920.000 δολάρια ΗΠΑ, ήτοι περίπου 189.390.000 ECU και κύκλο εργασιών στην Ελλάδα 833.000 δολάρια ΗΠΑ, ήτοι περίπου 734.500 ECU.

Η σχετική αγορά από πλευράς προϊόντος είναι η αγορά των VI βελτιωτικών (βελτιωτικών του δείκτη ρευστότητας), τα οποία αποτελούν ξεχωριστή αγορά από τα «πακέτα DI» (απορρυπαντικά/αναστολής πακέτα), όπως έχει ήδη δεχθεί η ΕΑ στην απόφαση της υπ' αριθ. 18/1995. Ως γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί η ελληνική αγορά.

Στην αγορά αυτήν το μερίδιο (αγοράς) του πωλουμένου τμήματος Paramins της Exxon ανέρχεται σε 46% περίπου, ενώ ο αποκτών όμιλος Chevron έχει μηδενικό μερίδιο αγοράς, αφού ουδέποτε δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο αυτόν.

II. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδαφ. β ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Από την διάταξη αυτήν σε συνδυασμό με την διάταξη του άρθρου 4στ παραγρ. 3 ν. 703/77, όπως ισχύει σήμερα, προκύπτει ότι το αποκτώμενο τμήμα μιας επιχειρήσεως δεν είναι απαραίτητο να έχει νομική προσωπικότητα.

Στην προκειμένη περίπτωση μεταβιβάζεται σημαντικό τμήμα του (χωρίς νομική προσωπικότητα) τμήματος Paramins της Exxon Chemical Company, η οποία με την σειρά της αποτελεί τμήμα (χωρίς νομική προσωπικότητα) της ανώνυμης εταιρίας Exxon Corporation. Η μεταβίβαση αυτή αποτελεί συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 4 παραγρ. 2 στοιχ. β ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα), διότι σε τελευταία ανάλυση αποκτάται τμήμα επιχειρήσεως, συγκεκριμένα τμήμα της Exxon Corporation. Εξ άλλου πράγματι πρόκειται για μεταβίβαση τμήματος υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως, αφού η μεταβίβαση αφορά, όπως ήδη εξετάθη ανωτέρω, κρίσιμα και ικανά στοιχεία του ενεργητικού της παραγωγικής διαδικασίας και διαθέσεως συγκεκριμένου προϊόντος (εμπορικό σήμα, διακριτικά γνωρίσματα, αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων

ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως τεχνικών πληροφοριών, ισχύουσες συμβάσεις πωλήσεως, ισχύουσες συμβάσεις επεξεργασίας με τρίτους, ισχύουσες συμβάσεις συσσωρεύσεως, αποθηκεύσεως και διοχετεύσεως με τρίτους, αποθέματα εμπορευμάτων και πρώτων υλών, άδεια χρήσεως λογισμικού) και άρα πρόκειται για μεταβίβαση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

III. Σύμφωνα με το άρθρο 32 ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται έξω από αυτή. Το αυτό ισχύει, σύμφωνα με την ίδια διάταξη και για την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως ή την κατάχρηση σχέσεως οικονομικής εξαρτήσεως.

Η συγκέντρωση μεταξύ των εμπλεκόμενων ομίλων πραγματοποιείται μεν εκτός Ελλάδος, πλην όμως μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά, αφού οι όμιλοι αυτοί πραγματοποιούν σημαντικές πωλήσεις στην Ελλάδα. Κατά συνέπειαν η συγκέντρωση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 703/77.

IV. Σύμφωνα με το άρθρο 4β παραγ. 1 του ν. 703/77 (όπως η διάταξη αυτή ισχύει σήμερα), κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την σύναψη της συμφωνίας ή την δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχειρήσεως, όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον 25% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δρχ. ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 4στ παραγρ. 3 ν. 703/77, κατά παρέκκλιση από την παραγρ. 2, όταν η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, ασχέτως αν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνεται υπ' όψη όσον αφορά τον μεταβιβαζόμενον, ο κύκλος εργασιών και το μερίδιο αγοράς που αντιστοιχούν στο μεταβιβαζόμενο μέρος.

Η από 14-5-1998 συμφωνία γνωστοποιήθηκε στις 28-5-1998, δηλ. ακριβώς δέκα εργάσιμες ημέρες μετά την κατάρτιση της και επομένως τηρήθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη προθεσμία.

Υπήρχε δε πράγματι υποχρέωση γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 4β, διότι ναι μεν το δεύτερο κριτήριο του νόμου, αυτό του κύκλου εργασιών (άρθρο 4β παραγρ. 1 στοιχ. β, σε συνδ. με το άρθρο 4στ παραγρ. 3) δεν πληρούται κατά το σκέλος του, που αφορά τον κύκλο εργασιών στην ελληνική αγορά, αφού ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησαν στην αγορά αυτή το αποκτώμενο τμήμα Paramins της Exxon και ο όμιλος Chevron (734.500 δολάρια ΗΠΑ και 3,6 εκατ. δολάρια ΗΠΑ αντιστοίχως περίπου) υπολείπεται του ορίου των 5.000.000 ECU που θέτει ο νόμος για κάθε συμμετέχουσα στην συγκέντρωση εταιρία, πλην όμως πληρούται το πρώτο κριτήριο, δηλ. αυτό του μεριδίου αγοράς (άρθρο 4β, παραγρ. 1 στοιχ. α). Πράγματι το μερίδιο αυτό για το τμήμα Paramins της Exxon πλησιάζει ένα ποσοστό της τάξεως του 46%, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία της ΕΑ και επομένως υπερβαίνει κατά πολύ το όριο που θέτει ο νόμος (25%).

Άλλωστε στην προαναφερθείσα «Συμπληρωματική Γνωστοποίηση» από 4.6.1998 προς την Γραμματεία της ΕΑ οι ενδιαφερόμενοι αναφέρουν ως μερίδιο αγοράς της Paramins στην Ελλάδα για το 1997 μία φορά ποσοστό 30% (διευκρινίζοντας μάλιστα ότι το τελευταίο ισχύει ομοιόμορφα σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως) και μία φορά ποσοστό 36% (αριθ. 7.2). Αργότερα με την από 19.6.1998 επιστολή τους προς την Γραμματεία οι ενδιαφερόμενοι τόσον στο κείμενο της επιστολής τους όσον και στο επισυναπτόμενο έγγραφο τους υπό τον τίτλο «Συμπληρωματικά Στοιχεία...» (αριθ. 7.2) παραδέχονται ότι το μερίδιο αυτό ανέρχεται σε 26%, εάν για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά δεν ληφθούν υπ' όψη οι λεγόμενες εσωτερικές πωλήσεις, δηλ. οι πωλήσεις προς εταιρίες του αυτού ομίλου, αλλά μόνον οι λεγόμενες εξωτερικές πωλήσεις, δηλ. οι πωλήσεις προς ξένες επιχειρήσεις. Επί πλέον παραδέχονται στο αυτό ως άνω επισυναπτόμενο έγγραφο ότι το αποκτώμενο τμήμα Paramins δεν πραγματοποίησε ποτέ στην ελληνική αγορά πωλήσεις προς άλλες εταιρίες του ομίλου Exxon. Ετσι παραδέχονται ότι εφ' όσον το μερίδιο υπολογισθεί με τον προαναφερθέντα τρόπο, υπερβαίνει το υπό του νόμου απαιτούμενο ποσοστό για την θεμελίωση υποχρέωσης γνωστοποίησης της συγκεντρώσεως κατ' άρθρο 4β του νόμου.

Στην συνέχεια υποστηρίζουν όμως ότι είναι ορθότερο, όπως για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά υπολογισθούν και οι εσωτερικές πωλήσεις. Το αυτό ισχυρίσθηκαν και με το από 27.7.1998 κοινό τους Υπόμνημα. Στην περίπτωση αυτή εκτιμούν το μερίδιο αγοράς του τμήματος Paramins της Exxon σε 22%. Το τελευταίο αυτό δεν βρίσκει έρεισμα στον νόμο. Αντίθετα σύμφωνα με το άρθρο 4στ, παραγρ. 2, εδ. β' ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) «Στο συνολικό κύκλο εργασιών μιας συμμετέχουσας επιχείρησης δεν περιλαμβάνονται οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των επιχειρήσεων, οι οποίες αναφέρονται στην παραγρ. 5 του άρθρου αυτού». Η παράγραφος 5 αναφέρεται στην συμμετέχουσα στην συγκέντρωση επιχείρηση και τις επιχειρήσεις που αυτή κατά τον ένα ή άλλο τρόπο ελέγχει. Σαφώς λοιπόν η προαναφερθείσα διάταξη εξαιρεί τις συναλλαγές (πωλήσεις) μεταξύ των επιχειρήσεων του αυτού ομίλου κατά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών σε μία συγκέντρωση επιχειρήσεων σε όλες τις περιπτώσεις που ο νόμος συνδέει με τον υπολογισμό αυτόν σοβαρές έννομες συνέπειες, ήτοι την υποχρέωση γνωστοποίησης της συγκεντρώσεως κατ' άρθρο 4α ή κατ' άρθρο 4β, την επιβολή προστίμου για υπαίτια μη γνωστοποίηση κατά τα ανωτέρω, την επιβολή προστίμου

για πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως χωρίς άδεια της ΕΑ ή για μη συμμόρφωση σε διαταγή της ΕΑ περί χωρισμού επιχειρήσεων (βλ. άρθρο 4στ παραγρ. 2 εδ. α΄).

V. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ παραγρ. 1 ν. 703/77 (όπως η διάταξη αυτή ισχύει σήμερα), με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στη εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ, παραγρ. 2, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκεντρώσεως να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παραγρ. 1 του αυτού άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησεως των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Τέλος το άρθρο 4δ (όπως αυτό ισχύει σήμερα) ορίζει ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει την συγκέντρωση μόλις υποβληθεί η σχετική προηγούμενη γνωστοποίηση (παραγρ. 1), ότι αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4β παραγρ. 1, η υπόθεση εισάγεται μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία γνωστοποίησεως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (παραγρ. 3), ότι αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, μετά τυχόν τροποποιήσεις που επέφεραν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, εκδίδει σχετική απόφαση μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την εισαγωγή της υποθέσεως σε αυτή (παραγρ. 4), ενώ αν διαπιστώσει ότι μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, εκδίδει μέσα στην αυτή προθεσμία απόφαση, με την οποία απαγορεύει την πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως (παραγρ. 6).

Στην προκειμένη περίπτωση διαπιστώθηκαν τα εξής:

- 1) Στην σχετική αγορά δραστηριοποιούνται εκτός από την Exxon σημαντικοί ανταγωνιστές της, όπως λ.χ. η Lubrizol, η Shell και η Ethyl, με μερίδια αγοράς για το 1997 26%, 9% και 13% αντιστοίχως. Μεταξύ τους επικρατεί ισχυρός ανταγωνισμός.
- 2) Η εταιρία Chevron που αποκτά το τμήμα Paramins της Exxon έχει μερίδιο αγοράς 0%, άρα δεν μπορεί να γίνει λόγος για δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως.
- 3) Ο δυνητικός ανταγωνισμός είναι μειωμένος, επειδή η είσοδος στην συγκεκριμένη αγορά είναι δύσκολη λόγω υψηλού κόστους για την απόκτηση τεχνολογικού εξοπλισμού και την

απαραίτητη έρευνα καθώς και για την διαδικασία ελέγχου και πιστοποίησης των προσθέτων.

- 4) Τόσον οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά όσον και οι πελάτες τους ανήκουν σε πολυεθνικούς ομίλους με ιδιαίτερος μεγάλη χρηματοοικονομική ισχύ, πράγμα το οποίο αυξάνει τον πραγματικό ανταγωνισμό.

Με βάση όλα τα ανωτέρω συνάγεται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση ο πραγματικός ανταγωνισμός δεν θα περιορισθεί αλλά αντίθετα θα αυξηθεί, αφού θα εισέλθει για πρώτη φορά στην αγορά πολυεθνικός όμιλος της ισχύος της Chevron. Η είσοδος της δεν συνεπάγεται δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως και βεβαίως ούτε ενίσχυση τέτοιας θέσεως κατά τα προεκτεθέντα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

αποφάσισε ομόφωνα ότι η συγκέντρωση μεταξύ των ομίλων Chevron και Exxon στον τομέα των προϊόντων «VI βελτιωτικά» για εφαρμογές στροφάλου (crankcase), η οποία συμφωνήθηκε με την από 14.5.1998 σύμβαση αγοραπωλησίας, βάσει της οποίας η Exxon πωλεί και μεταβιβάζει στην Chevron τα στην ως άνω σύμβαση λεπτομερώς περιγραφόμενα σημαντικά στοιχεία του ενεργητικού του τμήματος (division) Paramins αυτής και η οποία (σύμβαση) γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77 στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 28.5.1998, εγκρίνεται.

Η απόφαση εκδόθηκε την 11η Σεπτεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Κων/νος Ηλιόπουλος

Η Γραμματέας

Ελένη Βασιλειάδου